

ડૉ. ડી. પી. ચિખલીયા

“તમે મૃત્યુ તરફ હસી શકો?”

વહાલા આત્મીયશ્રી,

જીવનના અંતિમ સમયે ગભરાયેલા સગા-સંબંધીઓ જ્યારે હૃદયના ધબકારા વધેલા હોય છે. મગજ ભયના ઓથાર તળે થીજી ગયા હોય છે. નહિવત આશાઓ વચ્ચે ડોક્ટરમાં ભગવાન દેખતા હોય છે.

દર્દીના સગાઓની નજર સફેદ ડ્રેસમાં ઉભેલા નર્સ અને ડોક્ટર ઉપર હોય છે, અને જૂએ છે તેના ચહેરાના હાવભાવ પર કોઈ આશાનું કિરણ દેખાય છે કે બધું સમુસુતરું છે ?

ત્યારે આપણને નથી લાગતું કે ડોક્ટર જીવન અને મૃત્યુ વચ્ચેની કડી છે. ત્યારે નથી લાગતું કે ડોક્ટર દર્દીના અમરત્વે માટે લડી રહ્યો છે. જાણવા છતાં કે આ લડાઈમાં તેની હાર થવાની છે ? ડોક્ટર આવા સંજોગોમાં કઈ રીતે મૃત્યુની સંવેદનારહિત રહી શકે ? ફક્ત ‘ગૌતમ બુદ્ધ’ જ આ રીતે મૃત્યુ તરફ હસી શકે.

દુનિયાનો કોઈપણ મજબૂત હૃદયનો

ડોક્ટર પણ પોતાની ‘ઇન્ટર્નશીપ’ વખતે પ્રથમ વખત નિહાળેલ ‘મૃત્યુ’ થી વિચલિત થઈ જતો હોય છે. પરંતુ સમયના વહેણમાં ડોક્ટરને પણ બધું કોઠે પડી જાય છે, અને ડોક્ટરને દર્દીને મૃત જાહેર કરતાં કરતાં લાગણીઓ પણ ધીરે ધીરે ઓછી થતી જાય છે. અને સમયની સાથે એક પછી એક દર્દીની તપાસ, સારવાર અને મૃત્યુ એક ઘટનાક્રમ બની જાય છે. આ સમયે ડોક્ટરને થોડું ખરાબ લાગે છે કે જીવન-મૃત્યુના સંઘર્ષમાં હાર થાય છે. ડોક્ટર ઘરે જાય છે અને બાકીનો સમય કુટુંબ સાથે ગાળે છે.

મૃત્યુ એક ભયંકર છતાં વાસ્તવિક ‘પ્રોફેસનલ હજાર્ડ’ છે. શું ખરેખર એવું નથી. ?

દરેક દર્દી એવું ઇચ્છે છે કે ડોક્ટર તેના માટે વિનમ્ર અને શાંત રીતે આવા સમયમાં રહે. દરેક વખતે ડોક્ટર તેના દુઃખમાં ભાગ લે અને પોતાના સગાઓની લાગણીઓ સાથે જોડાય, એવું તેઓ ઇચ્છે છે. પણ આ શક્ય નથી. કારણ કે ડોક્ટર માટે આવું ૩૬૫ દિવસનો રોજ-બ-રોજનો ઘટનાક્રમ બની જતો હોય છે.

રશિયાના સરમુખત્યાર રસ્તાલીને કહેલું કે, એક મૃત્યુ દુઃખદ ઘટના છે, પરંતુ લાખ મૃત્યુ એક ‘સ્ટેટેસ્ટીક’ છે. અને તેણે અનેક રશિયન પૈસાપાત્ર જમીનદારોને મૃત્યુને શરણે ધરી દીધા.

શું ડોક્ટર પોતાના દર્દીઓને આ રીતે જુએ છે? ના, તેમની પાસે ઋજૂ હૃદયનો એક નાજુક ખુણો પડેલો હોય છે. જ્યારે અત્યારે આખો સમાજ ભૌતિકવાદની અસર તળે આળોટતો જોવા મળે છે ત્યારે ઘણા ઉમદા તબીબો પણ છે. જે પોતાના દર્દીઓ પ્રત્યે, તેનાં સગા-સંબંધીઓ પ્રત્યે સંવેદનાનો અતૂટ સેતૂ ધરાવે છે. તેઓ પોતાના દર્દીઓને ગમે ત્યાં ગમે તે પ્રકારના ન જરૂર હોય તેવા લેબોરેટરી કે એક્સ-રે ટેસ્ટ કરાવતા નથી, કે નથી તેમાંથી કમીશન કમાતા.

તેઓ પોતાના દર્દીઓને પોતાના લાગણીસભર શબ્દો, જરૂરી દવાઓ અને માનનીય

અભિગમ વ્યાજબી ચાર્જ લઈ દર્દીઓને સાજા કરવામાં લાગેલા હોય છે. આપણું શરીર કે જે એક બટકણું માટીનું છે. તેને વધારે કેમીકલ અસરવાળી દવાઓથી બચાવવાનો પ્રયત્ન કરે છે. પ્રાચીન સમયમાં એક માન્યતા હતી કે મૃત્યુ પછી ઇશ્વર બે પ્રશ્ન કરે છે કે.....

● તમે કોઈના જીવનમાં આનંદ લાવી શક્યા ?

● તમે પોતે આનંદ મેળવી શક્યા ?

ઇશ્વરે આ બન્ને સવાલના જવાબ માટે ડોક્ટરને સુંદર રીતે બક્ષેલો છે. બીજાના દુઃખ દુર કરી, બીજાને આનંદ આપી અને બીજાને આનંદિત જોઈ પોતે પણ આનંદને પ્રાપ્ત કરે છે.

તેમ ૨૧મી સદીના ભૌતિકવાદી અધ્યાત્મ વિષે સાંભળ્યું છે ? એક અધ્યાત્મ યુનિવર્સિટી છે જેની ૫૦૦ શાખાઓ ૮૫ દેશોમાં પથરાયેલી છે. જેમાં દુનિયાના ૪ લાખ વિદ્યાર્થીઓ અધ્યાત્મના પાઠ શીખી રહ્યાં છે. એક ફાઈવ સ્ટાર શિક્ષણ આપે છે.

મિત્રો, સમૃદ્ધિ એ કોઈ પાપ નથી. ‘વેટીકન સીટી’ દુનિયાની સૌથી સમૃદ્ધ ધર્મસંસ્થા નથી ?

આની સામે દુનિયાનું એક સૌથી વૈભવશાળી ‘બેન્ડ’ પોતાના બધાજ મોજશોખ ત્યજીને દુનિયાની એક શ્રેષ્ઠ હોસ્પિટલ સ્થાપી દરેકની સેવા કરી રહ્યા છે.

ઘણાં ‘હોલીસ્ટીક’ લોકો તેના દર્દીઓને પોતાના ઘરમાંજ આયુર્વેદિક-નેચરોપેથી વગેરે ઉપાયો કરી, કપાળ પર ‘બામ’ લગાડી સેવા કરી રહ્યાં છે.

અરે યોગીઓ પણ આ પ્રકારે અનેકની સેવાઓ કરી રહ્યાં છે.

આ સૌને ત્રિમૂર્તિ હેલ્થ પ્લસ પરીવાર સલામ કરે છે.

છેલ્લા ૩૧ વર્ષથી આપણાં વિસ્તાર માટે અવિરત સેવા અને તેની સાથે સતત કાર્યરત સર્મપિત સેવાની ભેજધારી ટીમ ત્રિમૂર્તિ હોસ્પિટલ પરીવારના વિશાળ દર્દી દેવો અને તેમના મિત્રો-સ્નેહીઓ દ્વારા તેના સુચનો તથા લેખો ‘ત્રિમૂર્તિ હેલ્થ પ્લસ’ મેગેજનમાં આવકાર્ય છે. આ માટે સંપર્ક મો.૯૭૨૭૭ ૪૭૧૦૫ તથા ઇ-મેલ : trimurthihospitals@gmail.com દ્વારા મોકલવા વિનંતી.

આપણે શું મેળવ્યું તેનાથી જીંદગી બને છે. પરંતુ જીવન તો આપણે શું આપ્યું તેનાથી બને છે.

TRIMURTI HOSPITALS
THE ART OF MEDICAL CARE

ત્રિમૂર્તિ હોસ્પિટલ દ્વારા પ્રકાશિત

ત્રિમૂર્તિ હેલ્થ પ્લસ

ગુજરાતી માસિકપત્ર

વર્ષ : ૧ અંક : ૨ સપ્ટેમ્બર-૨૦૧૨

મુદ્રક • માલિક • પ્રકાશક

ડૉ. ડી. પી. ચિખલીયા
મો.૯૮૨૫૨ ૩૧૭૩૧

તંત્રી

ડૉ. ડી. પી. ચિખલીયા

સહતંત્રી

ડૉ. પરાગ પટેલ ડૉ. શેલેશ જાદવ
ડૉ. રૂપલ પટેલ ડૉ. નવીન કર્ણ
ડૉ. વિકાસ રાહોડ

સંપાદક મંડળ

અમૃત પોંકીયા ડૉ.નિલેશ ચિખલીયા
ડૉ. અદિતિ દવે ઉમેદ ગામી

પ્રિન્ટર

પાયોનિયર ઓફસેટ-જુનાગઢ
મો.૯૮૯૮૦ ૮૪૬૦૮

‘ત્રિમૂર્તિ હેલ્થ પ્લસ’ માસિક પત્ર દ્વારા
અમારો ઉદ્દેશલોકોને રોગ તથા તેની સારવાર
વિષે જાણકારી આપવાનો તથા સારવાર
લેતી વખતે યોગ્ય નિર્ણય લેવા માટે મદદરૂપ
થવાનો છે. અને લોકોને હેલ્થ વિષે જાગૃત
કરવા માટે ઉપયોગી થવાનો છે.

સરનામું

ત્રિમૂર્તિ હેલ્થ પ્લસ કાર્યાલય

ત્રિમૂર્તિ હોસ્પિટલ

નવા બસ સ્ટેન્ડ પાસે, જુનાગઢ
ફોન : ૦૨૮૫-૨૬૩૧૭૩૧,
મો.૯૮૨૫૨ ૩૧૭૩૧

www.trimurthihospitals.com,

E-mail : trimurthihospitals@gmail.com

લીવર અને પીતાશયના રોગોને સારી રીતે
સમજવા અને સારવાર માટેનો સહેલો ઉપાય એટલે

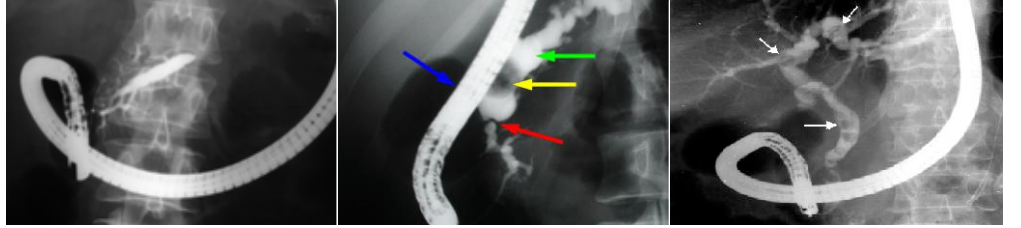
“ઇ.આર.સી.પી.”

ડૉ. પરાગ જી. પટેલ

એમ.એસ.

લેપ્રોસ્કોપીક એન્ડ એન્ડોસ્કોપીક સર્જન

ઇ.આર.સી.પી. એટલે એન્ડોસ્કોપીક રેટ્રોગ્રેડ કોલેન્જીઓ પેન્ક્રીઆટીકોગ્રામ

ઇ.આર.સી.પી. એ મોસ્ટ એડવાન્સડ એન્ડોસ્કોપી છે. કે જેમાં આપણા રૂટીન એન્ડોસ્કોપને બદલે સાઈડ વ્યુઇંગ એન્ડોસ્કોપ આવે. જેથી પેશન્ટના પીતનલી અને સ્વાદુપિંડની નલીને તપાસ કરી શકાય.

આ ઉપરાંત લીવર, પિતાશયની પણ તપાસ થઈ શકે. આ એન્ડોસ્કોપીમાં એન્ડોસ્કોપ ઉપરાંત સી-આર્મ કે જે અત્યાધુનિક એક્સ-રે મશીન આવે તેની જરૂર પડે છે.

● ઇ.આર.સી.પી. ની જરૂર ક્યારે પડે ?

– કમળાના નિદાન અને સારવારમાં, તેમાં એવા પ્રકારનો કમળો કે જે પીત નળી અથવા લીવરની નળીના બ્લોકથી થયો હોય.

– પીત નળીની પથરી કે જે પહેલા મોટા ઓપરેશનથી કાઢવી પડતી, તે ઇ.આર.સી.પી.થી કાઢી શકાય.

– પીત નળીના કેન્સર, સ્વાદુપિંડના કેન્સર, લીવરના કેન્સરનું નિદાન, બાયોપ્સી અને તેના કારણે થયેલા કમળની સારવાર માટે.

– સ્વાદુપિંડની પથરીના નિદાન અને સારવાર માટે.

– વારંવાર થતા સ્વાદુપિંડના સોજા કે જેને કોનિક પેન્ક્રીઆટાઇટસી કહેવાય. તેની સારવાર અને નિદાન માટે.

● ઇ.આર.સી.પી. કેવી રીતે થાય ?

ઇ.આર.સી.પી. એ નોર્મલ એન્ડોસ્કોપી

ની જેમ મુખમાંથી દુરબીન ને નાના આંતરડા ના બીજા ભાગ સુધી લઈ જવાનું હોય. તેમાં કોઈ પ્રકારના ઘેન ની જરૂર પડતી નથી. આ તપાસમાં ૪૦ મીનીટથી ૭૦ મીનીટનો સમય લાગે છે.

● ઇ.આર.સી.પી. માટે દર્દીએ શું તૈયારી કરવી પડે ?

આ તપાસ માટે દર્દીને ૬ કલાક સુધી ખોરાક અને પાણી વિના (નીલ બાય માઉથ) રહેવાનું હોય છે. તપાસ પછી કોઈ કેસમાં ૧ થી ૨ દિવસ જેટલા સમયનું રોકાણ રહે છે.

તપાસ પછી દર્દીને તેના રોગ પ્રમાણે ખોરાક અથવા પ્રવાહી આપી શકાય.

● ઇ.આર.સી.પી. ની તપાસ કઈ કઈ જગ્યાએ થાય છે ?

ઇ.આર.સી.પી. એ ટીમ પ્રોસીઝર છે. જેના માટે સ્કીલફુલ ક્વોલીફાઇડ એન્ડોસ્કોપીસ્ટ અને આ પ્રોસીઝરમાં યોગ્ય રીતે ટ્રેનીંગ મેળવેલ આસીસ્ટન્ટ નર્સિંગ સ્ટાફની જરૂર પડે છે. પહેલા આ તપાસ સૌરાષ્ટ્રમાં રાજકોટમાં જ ઉપલબ્ધ હતી. હવે રાજકોટ ઉપરાંત ભાવનગરમાં પણ બે સેન્ટર છે. જુનાગઢ જીલ્લામાં પોરબંદર, અમરેલી, કોડીનાર, વેરાવળ, ધોરાજી, જેતપુરને સંલગ્ન વિસ્તારમાં ફક્ત ત્રિમૂર્તિ એન્ડોસ્કોપી યુનિટ માં જ આ પ્રોસીઝર થાય છે.

(બેઝીક સપોર્ટ લાઈફ ચાલુ)

અવર જવર થાય અને છાતી હલે છે કે નહિ) જો શ્વાસના લેતા હોય તો તરતજ દર્દીની નાડી ચેક

કરવી ખાસ કરીને ગળાના સાઈડના ભાગમાં Carotid Artery હોય તેના ઘબકાર જોવા, કાંડાના ભાગમાં પણ જોઈ શકાય.

જો દર્દી શ્વાસ ના લેતું હોય કે નાડીના આવતી હોય તો તરતજ બેઝીક લાઈફ સપોર્ટ ચાલુ કરી દેવાય.

સૌ થી પહેલા Cardiac

Massage (હૃદયનું પમ્પીંગ) ચાલુ કરવાનું. તેના માટે દર્દીના છાતીના વચ્ચેના ભાગમાં થોડું નીચે બન્ને હાથ મુકી તમારા શરીરના વજનથી છાતી દબાવી અને છોડી દેવાની. ૫ સે.મી. જેટલી છાતી નીચે દબાવી જોઈએ તે મીનીટમાં ૧૦૦ વખત થાય તેમ કરવાનું.

દર્દીને શ્વાસ આપવા માટે આપણું મોઢું તેના મોઢામાં રાખી આપણા ઉચ્છાવસથી તેને શ્વાસ આપવાનો તેને Mouth to Mouth Breathing કહે છે. ૧૦ થી ૧૨ વખત કરવાનું.

જો બે વ્યક્તિ આ BLS જાણતા હોય તો એક Mouth to Mouth breathing અને બીજી વ્યક્તિ હૃદયનું પમ્પીંગ કરે.

જો તમે એક જ વ્યક્તિ દર્દી સાથે હોય તો સૌથી પહેલા હૃદયનું પમ્પીંગ ચાલુ કરી દેવાનું અને પમ્પીંગ ૩૦ વખત આપ્યાં પછી ૨ વખત Mouth to Mouth breathing આપવાનું. આમ ૩૦ વખત પમ્પીંગ અને ૨ વખત શ્વાસ આપવાનો.

આમ આ ઉપરનું બધું કરવાની સાથે આપણી ઈમરજન્સી સેવા ૧૦૮ ને ફોન તો કરી જ દેવાનો.

આ BLS તો દરેક માણસ જાણતા હોવા જોઈએ પણ આપણી કમનસીબી તે છે કે તબીબી સેવા સાથે જોડાયેલ અરે કેટલાક તો ડૉક્ટરો પણ આ ઈમરજન્સી CPR પુરતાં પ્રમાણમાં નથી જાણતા હોતા, એટલે આ હેતુને ધ્યાનમાં રાખી

અમારી હોસ્પિટલમાં અમે આ કોર્સ ચાલું કરેલ છે. તેમાં ખાસ કરીને જનરલ પ્રેક્ટીશનર માટે અને કોઈ હોસ્પિટલમાં કામ કરતા સ્ટાફ માટે આ કોર્સ ચાલુ કરેલ છે. તેમાં આ કોર્સ માટેની બુક અને પ્રેક્ટીકલ મેનીકીન(પુતળા) પર કરાવવામાં આવશે. જો આઈ.સી.યુ. માં કોઈ તેવું દર્દી હોય તો તેમાં પણ

આવો (બેઝીક સપોર્ટ લાઈફ) દ્વારા એક જીંદગી બચાવીએ.

- હૃદય રોગના હુમલાના કારણે શું કોઈનું હૃદય એકાએક બંધ પડી ગયું છે ?
- અચાનક કોઈ બેહોશ થઈ પડી ગયું છે ?
- શ્વાસ લેવામાં અચાનક તકલીફ થતાં શ્વાસ રૂંધાઈ ગયો છે ?

આવા સંજોગોમાં બેઝીક સપોર્ટ લાઈફ અંગેની જાણકારી હોય તો એક જીંદગી તમારી મદદથી બચી શકે છે...

બેઝીક સપોર્ટ લાઈફ એટલે હૃદયની ગતિ બંધ પડી હોય તેવા વ્યક્તિને આપવામાં આવતી પ્રાથમિક સારવાર કે જે કોઈપણ સામાન્ય વ્યક્તિ શીખી અને અપનાવી શકે છે.

ત્રિમૂર્તિ હોસ્પિટલ બેઝીક સપોર્ટ લાઈફના કલાસનું કોઈપણ ફી લીધા વગર આયોજન કરે છે.

ત્રિમૂર્તિ હોસ્પિટલ દર મહીનાના બીજા રવિવારે બેઝીક સપોર્ટ લાઈફના માર્ગદર્શન કલાસનું આયોજન કરે છે.

સમય : સવારે ૧૦ થી ૧૨, રજીસ્ટ્રેશન માટે સંપર્ક કરો : મો.૯૭૨૭૭ ૪૭૧૦૩

સ્થળ : ત્રિમૂર્તિ હોસ્પિટલ, એસ. ટી. રોડ, જુનાગઢ

ડૉ. શૈલેશ એમ. જાદવ

એમ.બી.ડી.એ.
એસ્ટેટીસ્ટ એન્ડ ઇન્ટેન્સીવીસ્ટ

બેઝિક લાઈફ સપોર્ટ (આવો એક માનવ જીવન બચાવીએ)

આ જમાનો ઝડપી છે. અત્યારે ક્યારે કોઈને શું થાય, શું બિમારી આવી પડે કે અકસ્માત થાય તે નક્કી નથી કહી શકાતું. આ માટે આપણે ખુદ જવાબદાર છીએ વધારે પડતો આધુનિકતાનો ઉપયોગ, આપણો ખોરાક, વ્યસનો વગેરે આના માટે જવાબદાર છે.

અત્યારનાં જમાનામાં ક્યારે કોઈને હુમલો આવે, અકસ્માત થાય કે બીજી ગંભીર પરિસ્થિતિ ઉભી થાય છે તે નક્કી નથી. એટલે આવી પરિસ્થિતિમાં મુળભુત સારવાર શું કરવી કે શું કરવું તે બધા માણસે જાણવું અને આવડતું હોવું જરૂરી છે. સામાન્ય તાવ આવ્યો કે શરદી થઈ તેના માટે તો તમે ઇન્ટરનેટ ખોલી દવા જોઈ શકો છો. પણ શ્વાસ બંધ પડી જાય, હૃદય બંધ પડી જાય તેવી ગંભીર બિમારીમાં ઘરેથી જ શું સારવાર ચાલુ કરી દેવી તે જોવાનો ઇન્ટરનેટમાં સમય નથી હોતો.

કારણ કે તે ગંભીર પરિસ્થિતિમાં સમય ઘણો ઉપયોગી હોય છે. આપણા ગુજરાતમાં ૧૦૮ એમ્બ્યુલન્સની સુવીધા તો છે પણ ગંભીર પરિસ્થિતિમાં પણ ૧૦૮ આવે ત્યાં સુધીમાં ઘણો સમય જતો રહે છે. તે સમયે માણસને બચાવવો તે ઘણું મહત્વનું હોય છે. જો આ સમયમાં થોડું પ્રાથમિક જ્ઞાન હોય તો માણસ બચી શકે છે.

આવા ગંભીર અકસ્માતની કે રોગની સ્થળ પર જ થોડી સારવાર ચાલુ કરી દેવામાં આવે તેને Basic Life Support (બેઝિક લાઈફ સપોર્ટ) કહે છે. આ બેઝિક લાઈફ સપોર્ટ દરેક નાગરિક જાણતો હોવો જોઈએ અને આવડતું હોવું જરૂરી છે.

આ બેઝિક લાઈફ સપોર્ટ એટલે શ્વાસ બંધ પડી જાય કે હૃદય બંધ પડી જાય તેવી ગંભીર પરિસ્થિતિમાં કોઈ પણ ઇન્ટ્રુમેન્ટનો ઉપયોગ કર્યા

વગર જ સ્થળ પર મુળભુત સારવાર ચાલુ કરી દેવામાં આવે તેને BLS કહે છે. Basic life support ને CPR (Cardiopulmonary Resuscitation) કહે છે.

બીએલએસ માં ખાસ કરીને શ્વાસ અને હૃદય ચાલુ કરવાનું હોય છે. તેમાં પણ ખાસ કરીને હૃદયને વધારે મહત્વ આપવામાં આવે છે. કારણ કે હૃદયનું પંખીંગ ચાલુ હોય તો જ મહત્વના અંગોને લોહી મળતુ રહે છે. ખાસ કરીને મગજ, કીડની અને લીવર.

જ્યારે કોઈ અકસ્માત થાય કે ગંભીર હુમલો આવે તો તરતજ દર્દીનું Observation કરવાનું હોય કે તેનાં શ્વાસ ચાલું છે કે નહીં (નાક કે મોઢા આગળ હવાનું અનુસંધાન પાના-૩ ઉપર

ત્રિમૂર્તિ હોસ્પિટલ દ્વારા પ્રકાશિત **ત્રિમૂર્તિ હેલ્થ પ્લસ**

Book-Post

To, _____

If Undeliverable, Please Return to,

Trimurti Hospitals, Near New Bus Station, Junagadh

Ph : (0285) 2631731, M. 98252 31731

www.trimurthihospitals.com, E-mail : trimurthihospitals@gmail.com

મહાત્મા ગાંધી ઇન્સ્ટીટ્યુટ

ફીમેલ હેલ્થ વર્કર

(ગુજરાત નર્સિંગ કાઉન્સિલ માન્ય)

ડીપ્લોમાં મલ્ટીપર્પઝ હેલ્થ વર્કર

(સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી માન્ય)

પ્રેક્ટીકલ નર્સિંગ

મોટી હોસ્પિટલોમાં ઉચ્ચ પગારની રોજગારી
હેલ્થકેર ક્ષેત્રે વિશાળ તકો • નોકરીની વિપુલ તકો

ત્રિમૂર્તિ હોસ્પિટલ્સ બિલ્ડિંગ

એસ.ટી. રોડ, જૂનાગઢ-૩૬૨૦૦૧, મો.૯૮૨૫૫ ૨૯૩૪૫